

EPILOGEN VID MAGISTERPROMOTIONEN 1820.

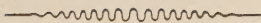
INBJUDNINGSSKRIFT

TILL DEN

PHILOSOPHIÆ DOCTORS PROMOTION

SOM AF PHILOSOPHISKA FACULTETEN ANSTÄLLES

LÖRDAGEN DEN 3 JUNI 1871.

LUND,
BERLINGSKA BOKTRYCKERIET,
1871.

Digitized by the Internet Archive
in 2026

https://archive.org/details/IA41552409_0083

Underrättelse.

Lördagen den 3 Juni 1871

anställes i Lunds Domkyrka

Philosophiæ Doctorspromotion,

hvarvid följande ordning iakttages:

§. 1. Klockan 7 f. m. öppnas dagens högtidligheter med salut och harmoni-musik å Lundagård.

§. 2. Kl. 8 f. m. ringes första gången.

§. 3. Kl. 9 f. m. ringes andra gången, hvarefter vid domkyrkans norra sidodörr af marskalkar emottagas de Damer, som till promotionsaktens öfvervarande erhållit inträdeskort.

 Inträdeskort för de damer, hvilka icke blifvit särskildt inbjudna af promovendi, kunna till det antal, utrymmet medgifver, erhållas i Akad. Föreningens mindre societetsrum Fredagen d. 2 Juni kl. 10—12 f. m. och promotionsdagen kl. 7—8 på morgonen.

§. 4. Enligt inbjudningen i det af Promotor utfärdade program samlas resp. stater och corpser i Consistorii Academici sessionssal kl. $\frac{1}{2}$ 10 f. m.

§. 5. Kl. 10 f. m., då tecken gifves med klockringning, afgår processionen till domkyrkan i följande ordning:

- 1) Akademiska vakten.
- 2) Unga flickor bärande Jubeldoktorernas lagerkransar, ledsagade af tvenne marskalkar.
- 3) Promotor och Primus.
- 4) Promovendi, två i ledet, efter antagen ordning.
- 5) Decanus och Ultimus.
- 6) Cursorer med spiror.
- 7) Rector Magnificus.
- 8) Jubeldoktorerna, uppvaktade af 2:ne marskalkar.
- 9) Honoratissimi och ledamöter af Consistorium Academicum.
- 10) Anhöriga till Promovendi, Hospites hvar efter sin rang samt universitetets Adjunkter, Docenter och öfrige Tjenstemän.
- 11) Tvenne marskalkar.
- 12) Studentcorpsen.
- 13) Tvenne marskalkar.

§. 6. Sedan promotionsakten blifvit efter uppgjordt ceremoniel afslutad, återvänder processionen till Consistorii Academici sessionsrum.

§. 7. Efter promotionshögtidlighetens slut anställer Studentsångföreningen Concert i gamla Botaniska Trädgården.

§. 8. Kl. på slaget $\frac{1}{2}$ 3 börjas promotionsmiddagen i Akademiska Föreningens festsal. Biljetter finnas, så långt utrymmet medgifver, att tillgå å Akademiska Föreningen.

§. 9. Kl. $\frac{1}{2}$ 5—8 e. m. uppföres harmoni-musik i gamla Botaniska Trädgården.

§. 10. Kl. 9 e. m. blifver Bal å Akademiska Föreningen, hvartill biljetter äro att tillgå kl. 5—6 e. m. Fredagen d. 2 Juni samt kl. 7—9 e. m. promotionsdagen i Akademiska Föreningens mindre societetsrum.

Alla biljetter torde benäget medtagas, hvar till sin plats.

Epilogen vid Magisterpromotionen 1820.

Ett halft sekel har förflutit, sedan ESAIAS TEGNÉR från Parnassen i Lunds Domkyrka utsände den dikt, hvars titel läses här ofvan, en dikt, hvilken, enligt samtidas intyg, "flög med ljungeldens fart öfver hela landet och väckte allmän hänryckning" ¹⁾. När nu en ny lagerfest väcker till lif erinringen om den, som för femtioett år sedan här firades, är det lätt förklarligt, att tanken, blickande tillbaka, med förkärlek dröjer vid det, som gjorde denna fest oförgätlig och skänkte den ett rum i vår vitterhets häfder.

Den Tegnériska Epilogen vid 1820 års magisterpromotion är så välbekant, att vi här behöfva endast antydningssvis erinra om dess innehåll. Skalden öppnar den med en förklaring af det symboliska i de urgamla bruk, hvilka vid festen iakttagas: bestigandet af parnassen, "rest i den kristna kyrkan," lagerkransningen och öfverlemnandet af magisterdiplomet. Liksom han vid omnämmandet af lagren finner tillfälle att inflåta sin poetiskt sköna utläggning af Dafnemyten, så anknyter han till "mästerbrevet" eller pantförskrifningen af de ungas hela väsen till ljusets och sanningens tjänst en teckning af den stormiga tid, i hvilken de voro kallade att uppträda, och en uppmaning att icke anse striden för hög för sin förmåga. Derifrån kommer han helt naturligt in på det, som utgör diktens egentliga kärna: angifvandet och utläggningen af de egenskaper, "som Febus fordrar af de kransade," och hvilka de som ljusets stridsmän hafva mest af nöden: *kraft* och *klarhet*. Han slutar med att lägga de lagerkransade på hjertat hvad fosterlandet i denna strid af dem väntar och egnar dem så den lika vackra som rörande afskedshelsningen, oförgätlig för de unga, nu silfverhårade, till hvilka den engång ställdes, oförgätlig för en hvar, som älskar svensk diktkonst.

¹⁾ FRYXELL. Bidrag till Sverges Litteraturhistoria. III. 17.

Liksom "Frithiofs Saga", fastän ämnet är hämtadt från den grå forntiden, ändock kan sägas vara gripen ur samtidens hjerta, enär den gaf form åt den nationella andens trängtan att i den gamla sagan och fornhäfdén återfinna sina egna drag och deraf hämta ökad styrka: så berör den Tegnérskas diktningen nästan alltid de intressen, som lefva i tiden och i vidsträcktare mån upptaga sinnena. Hans sångmövistas icke gerna i molnen, hon vänder aldrig helt och hållet blicken bort ifrån verkligheten; omisskännligen har hon ett kraftigt realistiskt drag. Tegnér tog i fullaste mått del uti sin samtids lif, och hvad som kom nationens hjerta att klappa lifligare, strömmade äfven genom hans bröst och utgjöt sig i hans sång. Gerna berörde han de frågor, som stodo på dagordningen, ty tidens innehåll var hans och det var åt detta han gaf uttryck. Men derföre gjorde han icke våld på det ämne, han tillfälligtvis hade att besjunga, icke heller sjönk han ned i afsigtlighetens och den kalla reflexionens prosa. Med detsamma han framställde sakens kärna, visste han att sätta denna i ett bestämdt förhållande till tidens kraf; på ett underbart sätt visste han förmåla det väsentliga med det ögonblickliga; hans dikt var

"Ett ögonblickets barn, men ögonblicket

Utaf dess verkan går igenom sekler."

Just derigenom, att Tegnér lefde sitt folks andliga lif, i sitt inre genomkämpade tidens bildningsarbete samt i ideala bilder framställde detta, blef han vår företrädesvis nationella skald. Vi erinra oss härvid ett yttrande ur ett bref af v. BRINKMAN: "Sådana skalder, som med sin blick genomskådat både sitt tidehvarf och dess forntid, som så djupt ingripit uti sitt folks hjerta, att hvarje ursprunglig ton af dess snilles-anlag och sedliga känslighet återklingar i deras sånger — sådana fosterlandsskapare voro inom den tyska vitterheten: KLOPSTOCK, GÖTHE och SCHILLER, inom vår, TEGNÉR, han och ingen annan" ²⁾).

Hvad Tegnér sjunger om Kellgren träffar i sjelfva verket in på honom sjelf:

"Men hvad är lyrisk klang på silfvervågor,

Och evig blomdoft uti blånad luft?

Den ädle skalden har ock andra frågor,

Och skönhet vill han, men jemväl förnuft.

När Kellgrens snille slog de stora slagen,

De blixtrande, för sanning, rätt och vett,

I skämt och allvar, hur det flög för dagen

Kring land och rike, och enhvar betagen

Sprang upp och undrade, att han ej förr det sett."

²⁾ Ur ett otryckt bref.

Ett sådant blixtrande slag för sanning, rätt och vett var Epilogen vid Magisterpromotionen 1820. Ett skärsådande af denna dikt är för *litteraturhistorikern* det samma som en undersökning af Tegnér's förhållande till de på hans tid mot hvarandra stående skolorna i vår vitterhet; och de bästa hjälpkällor för denna undersökning har skalden sjelf lemnat i dikten "Elof Tegnér" (1845) och i "Talet vid jubelfesten 1847."

MALMSTRÖM har, med ledning af HETTNER, uppvisat den tyska romantiska skolans sammanhang med Schiller och Göthe och påpekat, att, då de begge nämnda skalderna i antiken funnit en ideel verklighet, till hvilken de tagit sin tillflykt undan dagens oro och virrvarr, så drefvo romantikerna denna idealism till dess spets, vände sig föraktligt från all verklighet, upplöste de förras klassiska form i tom formlöshet och satte genial godtycklighet i stället för besinningsfull ordning. Då den romantiska skolan hos oss saknade den utgångspunkt, som den tyska hade i de stora skaldernas klassiska idealitet, anser Malmström skolan vara förutsättningslös, vara ett i vår bildnings gång inskjutet främmande element, som hade till följd, att "vi fingo emottaga de yttersta, falska och ensidiga konsekvenserna af den nya estetiska bildningen i Tyskland, utan att hafva fått tillägna oss dess principer och tillgodonjuta de goda frukterna af dessas första tillämpning" ³⁾).

Visserligen kan man ur synpunkten af den svenska litteraturens allmänna intresse finna beklagansvärdt, att denna icke har en Göthe och en Schiller att uppvisa, men vi se icke någon synnerligen stor olycka deruti, att skalders som dessa icke bildat mellanlänken emellan Gustavianer och Fosforister, helst om deras verksamhet skulle gått ut på att förbereda nyromantiken. Detta menar icke heller Malmström; han endast håller före, att frånvaron af ett klassiskt litteraturskifte gjorde hos oss ny-romantiska skolan öfverflödig.

För denna frågas bedömande äro dock ett par omständigheter att anmärka. Den franska smaken inom vitterheten får icke förblandas med upplysningsfilosofiens läror; den förras allenaherrskande blef i Tyskland brutet af LESSING, de senare omfattades af honom i icke ringa mån. Ur Rousseaus skola utgingo "die Stürmer und Dränger," och den franska filosofen hade lärjungar i både Göthe och Schiller. Visserligen uppställde sedermera dessa båda det klassiska idealet i motsats till både den torra förståndsriktningen och den platta naturalistiska riktningen, men de nedlät sig icke till något direkt angrepp på någondera. Romantikerna intogo ursprungligen samma ställning, men denna utgjorde för dem blott en utgångspunkt,

³⁾ MALMSTRÖM. Grunddragen af Svenska Vitterhetens häfder. IV. 294—300.

och de hafva en ganska bestämd utvecklingshistoria: en omständighet, hvartill äfven är att lägga märke.

De trädde ut ur den klassiska skolan, då de med förakt för verkligheten gjorde den poesiens värld, i hvilken de stora skalderna funno idealiteten räddad, till den enda sanna och lade all makt i fantasiens hand. Fantasien, så lärde de, är naturens grund och mål liksom människoverldens; naturen är blott den sinligt varseblifna fantasien; all inskränkning af fantasien är en inskränkning och förnedring af det sant och äkta mänskliga. Schellings naturfilosofi lemnade denna uppfattning ett kraftigt handtag, den är filosofiens romantik; filosofi och fantasi äro ett. Äfven inom det sedliga området spelade fantasien herré, och de vådliga följderna deraf uteblefvo icke. Mest obestriddt syntes dock fantasiens välde inom konstteorien, der det fantastiska sattes liktydigt med fantasi. Den sanna poesien ansågs ligga i stämningar, i obestämda känslor. Dikter utan allt stoff och innehåll, om sådana vore möjliga, skulle varit de högsta.

"Liebe denkt in süssen Tönen,
Denn Gedanken stehn zu fern;
Nur in Tönen mag sie gern,
Alles, was sie will, verschöner."

Sådan är romantiken i sitt första skede. Redan i början af århundradet se vi henne dock träda ut ur sin inre stämningsvärld och se sig om efter ett beslägtadt innehåll. Hon trodde sig finna, att hvad som hufvudsakligen felades den moderna poesien, var en mytologi, och hon ansträngde sig nu att skapa en sådan. Det är företrädesvis under denna mytologi-jagt, som romantiken befruktande verkat i olika riktningar. De romaniska ländernas litteratur genomforskades, öfversattes, bedömdes, och så lades grunden till en verklig litteraturhistoria; Indiens poesi, som förklarades vara "det högsta romantiska," blef föremål för ifrigt studium, och dermed gafs uppslaget åt den komparativa filologien; man genomforskade den egna, den fosterländska vitterhetens häfder och gaf dermed impuls både åt en sundare sago- och myt-forskning, samt åt en sant nationell riktning inom vitterheten. Hvad angick den sökta mytologien, så insåg man snart, att antikens höga plastiska anda och dess deraf genomträngda myter ingalunda motsvarade hvad man ville. Mera tilltalad fann man sig af medeltidens fantastiska känsloralighet. Och i denna tids saga och poesi, i dess trosföreställningar och dess mytkrets trodde man sig hafva funnit det länge efterspanade. Derur härflöt romantikens förkärlek för medeltid och katolicism, hvilken visserligen hos flertalet var, som A. W. SCHLEGEL yttrade, en blott "Prédilection d'Artiste," men som deremot sedan gjorde andra till tjenstvilliga verk-

tyg i den religiösa och politiska reaktionens hand. Då konsten så herrligt blomstrat under medeltiden, trodde man sig endast behöfva återföra de då varande tidsförhållanden för att få se samma konst ånyo blomstra upp. "Den romantiska estetiken blef jesuitism och absolutism" ⁴⁾. Detta var romantikens sista skede.

Ser man på den sålunda fullt utbildade romantiken, så visar den sig inom alla områden som en fullt utpräglad motsats till upplysningens teorier och 1789 års idéer. Det är i denna fullgångna form romantiken blifvit hos oss bekant, och det vill synas, som om hon, oberoende af sin tyska utgångspunkt, haft äfven här en uppgift att lösa. Vål hade redan den tyska klassiciteten sträckt sitt inflytande hit; vål hade den romantiska biriktningen på det nationella i vitterheten hunnit äfven vårt land; men obestriddligen stod dock den allmänna bildningen på upplysningens grund. Och Fosforismen var ett uttryck af den europeiska reaktionen emot denna bildning.

Vi kunna derföre icke anse denna skola hafva varit alldeles öfverflödig och gagnlös, om den än i sitt första framträdande icke var annat än en dålig öfversättning från tyskan, om än en och annan af dess läror klingade besynnerligt för allmänheten, om än dess alltför ungdomliga förkämpar gingo till väga med vål mycken hänsynslöshet och med sin omogenhet och sin känslsamhet gjorde det oklara i de införda lärorna ännu oklarare. Men ur sjelfva striden, ur de uttalanden, som derunder skedde, ur de väckelser, som deraf föranleddes, framväxte till slut en uppfattning af det poetiska, klarare och sannare, än både den Gustavianska och den Romantiska. Och de, som till dennas bildande förnämligast bidrogo, voro de sjelfständiga andar, hvilka, utan att svära någotdera partiets fana, om än med lutning åt antingen ena eller andra hållet, icke otillgängliga för inflytelser från begge, dämpade genom sitt föredöme begges öfverdrifter: FRANZÉN, WALLIN, GEIJER, TEGNÉR. Hvad skulle det vål blifvit af vår litteratur, om dessa bildat en fosforismen föregående klassisk skola?

TEGNÉRS första sånger gingo på den gamla skolans toner. Genom studiet af antiken, som ock af tyska och engelska skalder, kom han sedan till en friare uppfattning af poesien; genom inflytande från Danmark och än mera genom förhållandena inom fosterlandet blef hans uppmärksamhet ledd på den gamla nordiska sagopoesien, och framför andra blef han så en nationell skald. I fosforismen var

⁴⁾ Jfr HETTNER. "Die romantische Schule in ihrem inneren Zusammenhange mit Göthe und Schiller", Braunschweig 1850, samt samma Författares "Literaturgeschichte des achtzehnten Jahrhunderts" III Th. 3 Buch. 2 Abth. s. 428 och följ.

mycket, som stötte honom, men han uttalade sig icke öppet derom, förr än år 1845. Att det skedde just detta år och med sådan häftighet, är betecknande för Tegnér's ställning till nyromantikens läror och verldsåsig.

Året 1845 är Wienerkongressens år, reaktionens stora år. Folkens fordran på ett sådant ordnande af de politiska och sociala förhållandena, som grundade sig på rättvisans och billighetens fordringar, ej mindre än på de grundsatser, hvilka revolutionen kallat till lif och hvilka redan ingått i det allmänna medvetandet, denna fordran blef af furstarna kränkt. Legitimitetens rätt sattes öfver nationalitetens; bemödandet att återinföra tillståndet *före* revolutionen blef mera synbart, och för att kunna göra detta med värdighet och salvelse, begagnade man religionen som täckmantel. Vårt land med sin egendomliga så väl ställning som utvecklingsgång var af denna reaktion mindre berörd, men fosterlandsvännen kunde väl hafva skäl till farhågor, då han såg hvad som tilldrog sig på kontinenten, då han visste, att dervarande tolkare af de nya förderfbringande grundsatserna voro just de, hvilka inom vårt land hade stundom tanklösa, alltid högljudda eftersägare. Och glödande af patriotisk ifver grep därför Tegnér de hårda tagen i sin lyra. Man finner genast af uppslaget, att det icke är frågan om ett blott litterärt, utan lika mycket om ett socialt-politiskt intresse. "Vänd bort" ropar han i denna dikt till den aflidne älskade brodern,

"Vänd bort ditt öga från förmörkad jord;
Här spökar tidens ande kring, och blåser
All merg ur benen, släcker tankens ljus
I hjernans kamrar, der blir mörkt och öde,
Och hjertats friska källor torka ut.
Ur medeltidens graf han stigit opp,
En hotande, en olycksalig vålnad,
Med blod i händerna och vanvett i
Det skumma ögat. Akten er, han breder
Sin svarta jesuiterkåpa snart
Utöfver jorden; nordens stjärna släcks,
Och trollen skratta i den hemska natten."

Längre fram klagar han, att i Norden, der ett fritt och väldigt hjerta klappade, der tanken var klar,

"Nu fjettrar man den frie gudason,
Likt barnet stafvar han systemets lexa,
Från tidens stora hospital ett lån.
Ack! allt det galna införs utifrån
Fast kraft och klarhet inom landet växa."

Det är tydligen hela den svenska odlingen, skalden här anser sväfva i fara; och det förbund, han vill bilda af män med "ljus i tanken och mod i barmen," och för hvars skull han vänder sig till Franzén, Wallin, Adlerbeth, Oxenstjerna och Ling samt tillropar Leopold: "Vak upp, Virginias sångare, vak upp!", detta förbund afser icke att försvara en angripen vitter skola, utan att rädda friheten och ljuset, själfständigheten i tanke och dikt. En upplysande bilaga till detta poem bilda några hans bref till Leopold. Fastän nämligen Tegnér slutar ifrågavarande stycke med den förklaring af sångmön, att ett dylikt förbund icke leder till målet, att all polemik är ofruktbar, och att de enda verkliga segrarna äro de, som vinnas med lyran: så har han ännu följande året icke uppgifvit tanken på detta förbund. Han skrifer til Leopold den 6 Januari 1816:

"Är det icke ögonskenligt, att den riktning vår litteratur tagit, måste, om den ej förändras, föra icke blott sina Heroër (hvilka väl i alla fall hittade vägen) utan äfven hela den upp-
vexande generationen till Hospitalet? Som lärare vid Academien har jag haft tillfälle att observera den förunderliga hastighet, hvarmed detta gift griper omkring sig bland ungdomen och derigenom måste sprida sig i helå Nationens blodmassa. Skall icke vår Nord om några år bli en blott resonans-botten för den moderna galenskapen, skola alla ädlare krafter, skola vettenskap och konst ej uttorkas och dö bort under luftpumpen af den absoluta Nullitetläran; så är det i sanning nödvändigt att man mot det inbrytande Barbariet vidtar snara och kraftiga medel. Jag är också för min del öfvertygad att det ondas grund ligger djupare än hos några Hammarspikar och recenserande studenter i Upsala, hvilka stå liksom Barnet vid en lotteridragning och med förbundna ögon gripa fraser ur det Tyska lyckohjulet. Ty hvad äro väl dessa copieringsmaskiner annat än blinda verktyg af Tidens förfärliga anda? Uppleva vi icke i våra dagar den rysliga reaktionen af en omogen upplysning, mot hvilken man, efter vanligheten, ej vet något annat specificum än stockmörker, hvars principer man deducerar, icke blott som förr, ur Bibeln, utan äfven ur Förnuftet? Se på Tidens tecken i Söder. Är det icke skenbarligen medeltidens osaliga vålnad, som stiger ur sin graf med dolk och radband, är det icke det yttersta mörkret, som kommer och breder sin Jesuitkäpa öfver jorden? Är dagens politik något annat än en öfversättning af dess metaphysik? Gör den annat än att i gräslig verklighet framställa de idéer det nya Tyska förnuftet yrkat, och dem man allt för lättsinnigt så länge ansett för likgiltiga hjernspöken? Skall denna pest icke äfven i vårt land rotfästa sig, så är det väl nödvändigt att Nationens bättre hufvuden, med åsidosättande af alla personliga betänkligheter, och utan afseende på tillfällig skiljaktighet i åsikter, förena sig mot den gemensamma fienden. Med löjets lätta trupper allena slår man honom knappast ur fältet. Med slutna leder, med ridderligt allvar, med samlade krafter tror jag att han bör angripas. Ty frågan är icke att oroa utan att utrota honom. Jag tror med ett ord att ett allmänt korståg måste uppbådas mot den nya HundTurken, och vill ej gerna lemna det hopp att ett sådant med första måtte börja. Herr CancelliRådets namn vore, i denna händelse, det enda under hvars breda fana vi alla kunde samlas."

Och i ett följande bref af d. 14 Febr. s. å. utvecklar han närmare sin åsigt om formen för detta gemensamma uppträdande:

"På hvad sätt ett dylikt företag borde börjas och utföras, öfverlemnas naturligtvis till Hr Canc. R.s eget mögnare ompröfvande. För min del ville jag föreslå en Periodisk Skrift, ungefär efter samma plan som Läsning i Blandade Ämnen, hvaraf man äfven kunde bibehålla titeln, som påminner om bättre tider. Skriften kunde då innehålla, utom Poëmer, populära afhandlingar i Philosophi och Esthetik, naturligtvis med hänsyn på tidens behof, och således äfven af polemiskt syfte. Dessutom en stående artikel för Svensk litteratur, den jag önskade så utförlig som möjligt. Ty så länge Critikens spira är ensamt i Pretendentens hand, kan den lagliga kungamakten ingen ting uträtta. Ju liberalare för öfrigt de principer vore hvarefter man i allmänhet dömde och förföre, ju bättre vore det äfven. Det är visserligen ingen omöjlighet att på en gång göra rättvisa åt det goda som här och der torde ligga till grund för den nya Scholans hugskott, och tillika beifra såsom sig vederbör det oerhörda vanvettet hos Scholgossarna. Hr Canc. R. vet bättre än jag, att en uteslutande smak är så godt som ingen, och att det sköna och sanna trifves i alla former och tål all luft, Hospitalsluften endast undantagen. — Jag hoppas också att det är ogrundadt hvad jag hört, att nemligen offentliga Makten skulle på något sätt vilja blanda sig i saken. Endast med blanka och himmelska vapen vill det rätta försvaras i tankens fria republik" ⁵).

För oss, som på afstånd betrakta händelserna, kan det väl synas som om Tegnér's lifliga sinne afmålade för honom faran större än den var; men försätter man sig tillbaka till de dagars strider och erinrar man sig huru för Tegnér's inbillning tilldragelserna utomlands stodo hotande och varnande, samt att, enligt hans egna ord, de nya lärorna grepo kring sig bland ungdomen, så finner man hans ifver lätt förklarlig. Vi vilja anförä blott en enda omständighet, i sig själf af oskyldig art, men just derföre i detta hänseende upplysande. Man trodde sig märka, att fosforismen då och då lade i dagen sympatier för katolicismen och särskildt för Madonnen. Det är intet tvifvel derom, att denna sympati uteslutande var en "Prédilection d'Artiste". Men det kunde lätt falla en läsare in att taga på fullaste allvar, hvad sålunda yttrats; och intrycket förtogs icke af sådana förklaringar, som den, att reformationstidehvarfvet var hvad man i förkastlig mening kallade medeltiden: men "den verldsålder, som vanligtvis erhåller detta namn, hade i höjden af sin utveckling lika såväl en beständ form af lif, som den antika; men reformationens tid hade ingen, den var blott en mångartad jäsning af förgängelse. Sedan den undanröjt alla öfriga hinder för framträdandet af positiva former i vetenskap, religion och konst, måste den sluta med att undanrödja sig själf, såsom det viktigaste hindret" ⁶). Den katolska propagandan kunde ju knappast önska en bättre beredning af jordmånen för sitt utsäde; och vid denna tid var öfvergång till katolicismen en hvardagstilldragelse i Tyskland.

⁵) Handlingar ur Brinkmanska Archivet, utg. af G. Andersson. Örebro 1865. II. s. 469—73.

⁶) Svensk Litteratur-Tidning 1814, s. 255.

Men fastän Tegnér med sådan bestämdhet uppträdde mot den nya skolan, var han icke derföre någon svuren anhängare af den gamla, och han begagnade första passande tillfälle att från sin ståndpunkt skifta rätt emellan båda. Detta skedde i "Talet vid Jubelfesten 1817."

Tegnér var ett barn af sin tid. Han hade skarp blick för det skefva och falska hos det flydda århundradet, men han såg ock de frö till ett bättre, som detta inneslöt. Han ville taga vara på de sanningar, som det hade velat göra gällande, och hvilka han icke misskände, derföre att de i förkunmandet och tillämpningen blifvit vanställda. Han bröt stafven öfver den materialistiska verldsåsig, som låg till grund för tidehvarfvets bildning, öfver den förståndsdespotism, hvilken föraktade allt, som ej fick rum i begreppets trånga former, öfver den uteslutande riktningen på det nyttiga; men han gillade, att fördomen beifrades, att samvetsfrihet och tolerans predikades, om han än fann beklagligt, att man ansåg allt heligt som fördom och med tolerans syntes mena liknöjdhet. Likaså prisade han den klarhet i framställning och form, som man gaf vetenskapen, ehuru han icke förbisåg, att sträfvandet till begriplighet oftast skedde på grundlighetens bekostnad. Hvad Tegnér sålunda hyllade hos adertonde seklet var dess erkännande af menniskovärdet, dess fordran på samvets- och tankefrihet, och i formen dess klarhet och reda. Men det var i grunden just detta arf från det förflutna, som de äldre Gustavianerna, synnerligast LEOPOLD, ansågo sig kallade att förvalta och försvara. Och häri öfverensstämmer fullkomligt Tegnér med dem.

Runeberg i sin ensidiga och äfven något oklara "Blick på Sveriges nu gällande poetiska litteratur" (1832) yttrar om Tegnér: "Det lugn och den friskhet, hans poesi uttalar, äro icke följder af en glad blick i en natur, som blottat för honom sin "skönhet, utan fastmer af en reflexionsförmåga, som är stolt i sin kraft, och af ett "välde öfver den yttre formen, för hvilken ingen svårighet är oöfvervinnelig. Tegnér "har derför ett stort tycke af Leopold, så himmelsvidt skilda dessa författare än förefalla vid första påseendet, och det är ganska säkert, att de, omkastade i tid och "rum, nästan varit hvarandra" ⁷⁾). Vi hafva visserligen svårt att fatta, det poesiens "friskhet" kan vara ett verk af reflexionsförmågan, äfven om denna är "stolt i sin kraft," enär reflexionen, der den förherrsakar, brukar tillintetgöra all omedelbarhet och dermed äfven all friskhet. Men i den anmärkning, att en viss frändskap finnes emellan Leopold och Tegnér, ligger obestriddigen en sanning, om än icke af så vidsträckt omfång, som Runeberg anser. Denna frändskap framträder icke blott i väl-

⁷⁾ RUNEBERG. Samlade skrifter, VI, s. 89.

det öfver den yttre formen, den ligger äfven i framställningens klarhet, hvilken hos Leopold blott någon gång grumlas af det från de franska mönstren hämtade bruk att väl mycket begagna omskrifningar. Den kan äfven sägas ligga i "reflexionsförmågan," om man nämligen dermed förstår bådas styrka uti det sententiösa, det epigrammatiska, ja, äfven i det qvicka, ehuru Tegnér var starkare i den bildliga qvickheten, Leopold i den ironiska. Men dermed är icke sagdt, att under omkastade tidsförhållanden den ene af dem skulle blifvit den andre, ty liksom Tegnér hade rikare fantasi än Leopold, så var Leopold mera än Tegnér organiserad för abstrakt tänkande. Dermed är ännu mindre sagdt, hvad Runeberg genom denna sammanställning velat bevisa, att bådas dikter göra endast ett svagt intryck. Runeberg, en med Tegnér så olika natur, synes aldrig hafva haft öga för grunden till och beskaffenheten af Tegnér's storhet. Han fann Tegnér's poesi "ytlig" och såg hos honom "föga någon skymt af ideal." Vi kunna derföre icke instämma med en hans biograf, som säger, att Runeberg frambållit Tegnér's fel, "under erkännande af alla hans stora egenskaper som skald"; ty af detta erkännande hafva vi icke funnit något spår ⁸⁾).

Hvad angår det personliga förhållandet emellan Tegnér och Leopold, så hyste Tegnér alltid för Leopold den djupaste aktning och skattade högt hans författareskap. Leopold tyckes deremot hafva mot Tegnér länge iakttagit en väl vänlig, men dock icke obetingadt tillmötesgående hållning. Det vill synas som om just Epilogen föranledt ett omslag i Leopold's tänkesätt. Åtminstone skriver v. Brinkman, att han "gjort Leopold uppmärksam på detta skaldestycke, *innan han ännu förklarar sig för Tegnér*" ⁹⁾, och sjelf skriver Leopold till Tegnér (1822): "Jag läste *Epilogen*, *Nattvardsbarnen*, ändtligen *Frithiof* och tror ej att någon hunnit högre hos oss. Det var med författaren af dessa stycken som med den homeriske guden: *tre steg, och han stod vid jordgränsen*". Men hvad som oåterkalleligt vann Leopold för Tegnér, ja nästan öfverväldigade honom, var den senares härliga dedikation af *Axel* till "Sångarkungen i utdödt hof." "Gåfvan", svarar Leopold i sitt tacksägelsebref, "är furstlig och värdig gifvarens höga rang i snillets verld. — — Kalla ej detta en kraus sådan som tillfället medgaf. Det är en bindel af diamanter, som blott har det felet, att icke tillhöra den panna, på hvilken den blifvit fästad. Den lager, som af en Konungs hand en gång skänktes mig, ligger längesedan bladlös och förvissnad; men de, hvarmed Franzén och Tegnér omflätat mitt gamla hufvud, äro oförgångliga och skola behålla deras grönska så länge vårt språk läses" ¹⁰⁾).

⁸⁾ Johan Ludvig Runeberg och Fänrik Ståls Sägner. Sthlm 1864, s. 37.

⁹⁾ Otryckt bref af v. Brinkman d. 29 Sept. 1829.

¹⁰⁾ Sv. Akademiens Handlingar XXXV, s. 392. I ett annat bref af d. 12 Juli 1825, skrif-

Orsaken hvarföre Leopold dröjde att "förklara sig," hvarföre anhängarna af den gamla skolan ännu länge efter denna förklaring fortforo att med misstänksamma blickar betrakta Tegnér, hvarföre deras organ inom pressen anföll hans jubeltal med lika häftighet som nya skolans tidskrift, denna orsak var helt enkelt den, att de lätt nog märkte, att Tegnér icke var ben af deras ben. Tegnér skattade visserligen högt de Gustavianska skalderna, men han ville icke erkänna deras former som de enda rätta och lofliga. Hans esthetiska trosbekännelse var:

I många former trifs det sköna,
Och skönt är allt som snillrikt är.

Om han ofta, i mångas mening kanske allt för ofta, samt i växlande form uttalat denna tanke, kom det sig deraf, att det för honom var af vikt att alltjemt erinra om sin ståndpunkt och alltjemt upprepa för de stridförande makterna det af honom formulerade försoningsprogrammet. Hvad gamla skolans anhängare hos Tegnér klandrade och benämnde hans "fosforism", var bland annat hans vana att aldrig skräda ord, att ur språkförrådet taga det som för hans ändamål, att klart och kraftigt uttrycka sig, syntes honom tjenligast, och detta utan afseende derpå, om det begagnade uttrycket vunnit burskap inom skriftspråket eller icke. På samma sätt begagnade han bilder, hvilka för dem, som blifvit bildade i den franska smakens skola, klingade "högst oädla." Då nu äfven fosforisterna begagnade uttryck och bilder, dem den goda smaken icke kunde gilla, var det icke underligt, att man deri tyckte sig finna en likhet emellan båda. Men man förbisåg skillnaden, ty då Tegnér's bilder alltid afsågo att upplysa saken, tjenade fosforisternas allt för ofta att göra den otydligare.

Betrakta vi Tegnér's förhållande till *nya skolan*, så upprepa vi, att han, fastän uppskattande det förflutna århundradets förtjenster, dock med själ och hjerta tillhörde den nya tiden. Man fann en motsägelse deruti, att han prisade denna tid och på samma gång gisslade dem, som hos oss uppträdde med anspråk att föra dess talan; men man förbisåg, att han gjorde uttrycklig skillnad emellan det sanna i tiden och dennas lyten, emellan den allmänna riktningen och dagens förhållanden hos oss, emellan "skolan" och "skolgossarna." Hvad han företrädesvis förebrädde dessa senare var "det tanklösa nyhetskrämeriet och den omyndiga efterstafningsandan."

Han hälsade med jubel de otvetydiga tecknen till en djupare religiositet; han såg

---

ver Leopold: "Således, när Atterbom yrade om den nya morgonstjernen i poesien, som skulle uppgå hos oss, var han på visst sätt verkligen en *ropandes röst*. Blott var han själf icke den, som komma skulle, hvarmed han dock smickrade sig. Det blef, som nödvändigt var, en helt annan man. Icke heller var Upsala det heliga stället. *Poesien* blef *kött* och bodde i Lund." S. o. s. 404.

med glädje, att det fräcka tviflet och den grinande smädelsen fingo vika och att den misskända kristendomen vann alltmera område; men han klandrade, att äfven de, som förkunnade religionens upplyftande kraft, mången gång syutes vilja i trons ställe sätta öfvertron och betrakta kristendomen som en bilaga till Schellingska naturfilosofien, viljande bevisa systemets sanning af dess öfverensstämmelse med kristendomen och kristendomens åter af dess öfverensstämmelse med systemet. Och det var icke utan skäl han gjorde fosforisterna en sådan förebråelse. Stolta i känslan af sin öfverlägsna Schellingska visdom, hade de förklarat sig kunna "bevisa kristendomens alla mysterier." Men man må icke undra på, att fritänkarna logo och de troende skakade på hufvudet, finnande sig föga betjenta med förklaringar sådana som denna, att "det moderliga i Universum eller Gudomens qvinliga princip är Fadren, men den manliga principen, Sonen, och att det är Sonen, som är den reela skapelsens upphof derigenom, att han befruktar Fadren, den ursprungliga fantasien"¹¹⁾. Härmed trodde man sig hafva lemnat bidrag till en lösning af treenighetens mysterium. Dertill kom en framskymtande benägenhet att vilja symboliskt förklara Kristus, försoningen och andra hufvuddogmer.

Tegnér visste dock uppskatta den nya filosofiens betydelse för odlingen och tidsarbetet; han kunde väl skämta öfver "dess dogmatiska skryt, att vetenskapen nu ändtligen var funnen, dess föregifna upptäckter, dess beqväma verldskonstruktion, med ett ord, alla dess underkurer"; men han ansåg redan det viktigt, att hon förträngt den forna lösligheten och riktat sinnet till en grundligare forskning, en allvarsammare method, men viktigast i hans ögon var dock, att systemets hela syftning var rakt motsatt den förut herrskaude, och att det verkat som släckningsmedel mot den falska upplysningen. Han hade sålunda öppet öga för det, som just utgjorde det väsentliga i romantiken, och hvarpå denna kunde grunda sin rätt att äfven hos oss göra sin röst hörd. Men olidliga voro för honom koketterandet med den intellektuella åskådningens visioner, fraseologien, vanan att i orakelspråk inhölja de enklaste saker samt först och sist bristen på klarhet och reda. En blick på "Phosphoros" och åtskilliga filosofiska uppsatser i Svensk Litteratur-Tidning visa hur rätt han hade. Vi erinra här blott om Atterboms, i en granskning af Svenska Akademiens handlingar inflätade, undersökning af språkets metallitet. Det är der, man läser följande rader: "Menniskan är blomman af jordens metallstam, och hennes språk det magnetiska fluidum, som derifrån utströmmar hennes vilja öfver verlden. Om allt

---

¹¹⁾ Phosphoros, 1811, s. 9. — I Allmänna Journalen 1816 n:r 280 och följ. finnes en sammanställning och gruppering af fosforisternas religions-filosofiska satser.

språk således är i grunden musik (naturens öra är af metall, och hvad verldsanden hviskar deruti, är musik), behöfva vi då längre söka efter den art af förvandtskap, som gör det till materiell substans för skaldens fantasier?" Dessa rader hafva redan af andra blifvit anförda, men då vi här upprepa dem, sker det endast för att komma i tillfälle att meddela Atterboms egen förklaring af dem, enär denna rätt tydligt visar, huru han vid denna tid ofta maktlös fängslades af frasen och icke kunde komma ut ur den form, han engång gifvit sin tanke eller kanske rättare sitt fantasifoster, allt under det han ville öfvertyga sig sjelf och andra, att han sagt något synnerligen djupsinnigt. Han förklarade nämligen, att, då han kallade menniskan blomman af verldens metallstam, han dermed menade den "högsta manifestationen af jordens metallitet," och hvad anginge uttrycket, att musiken är verldsandens hviskning i naturens metalliska öra, så ville han icke hafva detta fattadt som en definition, utan som "ett blott symboliskt uttryck af musikens väsende"¹²⁾. På detta torde, utan afprutning, kunna tillämpas: "det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta."

Det filosofiska skolhögmodet, oskiljaktigt, som det synes, från alla filosofiska skolor, blomstrade kraftigt bland Schellingianerna, just emedan systemet lärde, att endast de söndagsbarn, som ägde den intellektuella åskådningen, kunde sätta sig in uti läran och tränga till dess djupaste hemlighet. Också fingo motståndarna ständigt höra, att de ingenting begrepo, icke fattade "meningen med ideen af det absoluta" m. m., under det de unga filosoferna sjelfva med naivaste sjelftillförsigt förklarade sig kunna lösa lifvets alla gåtor, blott man ville unna dem tid. Man kan icke undra på om detta öfvermod retade, om dessa anspråk syntes löjligen och äfven blefvo föremål för löje. Men entusiasmen är osårbar för löjets pilar.

Det vetenskapliga dunklet insmög sig äfven i poesien. Man bedömde sträng den äldre skolans didaktiska sånger, men dessa voro åtminstone begripligare, än de metafysiska drömmier, dem den nya skolan älskade att med sin diktning införlifva. Det fanns dessutom äfven i romantikens egna läror en källa till dunkelhet; ty föreställningen, att den sanna poesien ligger i obestämda stämningar, föder lätt ett meningslöst ordsvammel eller ett mystisk aningsjoller. Det var denna poesi Tegnér karakteriserade som "en poesi utan merg och senor, med abstraktionens trädsvärd vid sidan och hjellerkåpan på de dimmiga skuldrorna, en våluad, som spökar omkring i månskenet och målar sina sammanflytande bilder — i molnen."

Då en jämförelse emellan Leopold och Tegnér visade, att de ägde flera beröringspunkter, så finner man högst få sådana vid en jämförelse emellan Tegnér och

¹²⁾ Sv. Lit.-Tidning 1815, s. 678 och 1816, s. 41.

nya skolans förnämste skald, **ATTERBOM**. Den hufvudsakligaste likheten är, att båda afveko från den gamla stråkvägen, men det är nästan allt; ty de gingo hvar sin väg och åt skilda håll, den ene med fri och öppen blick för den verklighet, som den andre af romantiska fördomar missaktade. Tegnér skydde den blodlösa abstraktionen, älskade klarheten och fann i den nordiska sagoåldern en renare nationell stämning än i den, åtminstone delvis, af tyskar påverkade svenska medeltiden. Atterbom fördjupade sig i det metafysiska grubblet, älskade den mystiska dunkelheten och svärnade just för medeltiden, mensklighetens romantiska tidsålder. Tegnér var till sitt hela väsende flärdfri; han skrifver engång om Thorild: "Högmod förlåter jag hos en författare, men aldrig fåfänga" ¹³⁾). Atterbom kunde aldrig uppgifva tanken på sitt "jag"; öfverallt, i tid och i otid, trängde det sig fram, ehuru otvifvelaktigt sjelfva den romantiska verldsåsigten dertill i icke ringa mån var vållande.

Tydligast visar sig skillnaden, då man tillser, huru samma ämne poetiskt behandlas af båda. Som exempel vilja vi sammanställa "Sången för Wermlands fältjägare" och "Deoläti Stridssång" ur "Fågel Blå," i hvilka båda striden skildras under bilden af en jagt. För att icke blifva orättvisa mot Atterbom, lemna vi åsido det fosterländska patos, som genomströmmar den Tegnérska dikten, men hvilket helt naturligt är främmande för den Atterbomska, hvars innehåll är bestämmt af det sagospel, af hvilket det utgör en del. Men hur enkel, klar och kraftig klingar icke Fältjägaresången! hur ren från alla främmande tillsatser, hur osökt i bild och tankegång! Hos Atterbom är krigets blodiga lek sammanflätad med kärlekens milda, hvilket redan angifves af början: "Dödens adliga jagt, Ärans och kärlekens makt!" ja den sårade jägarens rinnande blod måste vara färgadt af "Kärlekens rosiga låga". Hela diktens gång är mera abrupt och förvirrad än den Tegnérska, rytmen och rimmet synas på dess bildning mer än tillbörligt inverkat. Samma sol, som i början uppmanas att skåda ärans och dödens jagt, anses i slutet göra bättre tjänst, om den skymmes af "dammande vinden". Vid jämförelse med Fältjägaresången synas försöken att inlägga kraft och eld i dikten föga lyckade, och uttryck sådana som dessa: "dricka slagtingens rus rödt utur hjälmarnas skålar", förefalla nästan något spasmodiska. Dikten är långtifrån förkastlig, men vid sidan af den friska och klara nordiska vinterdag, hvarom Tegnér's Fältjägaresång påminner, synes Deoläti stridssång som en månbelyst natt, deri alla föremål flyta samman, alla färger dämpas, och känslan, oroligt sväfvande, saknar en fast punkt att slå ned på.

Men hvilka anmärkningar Tegnér än har att göra mot den nyromantiska poe-

¹³⁾ TEGNÉR, Samlade skrifter, V, s. 295.

sien, ser han dock med nöje, att det nyktra förståndets herravälde är slut, att fantasien är lössläpt, och finner naturligt, att det "lätta, rosenmantlade gudabarnet i känslan af sin nyvunna frihet tittar in öfverallt, äfven der, dit det egentligen icke hörer."

Så visar sig Tegnér villig att på alla områden göra den nya tiden rättvisa. Ja, än mera, han ser icke längre något fruktansvärdt i det, som några år förut syntes honom hota bildningen med undergång. "Man talar om tidens tecken i söder, man fruktar eller låtsar åtminstone frukta för jesuitism och påfvevälde, man spår oss idel mörker och barbari för framtiden. Jag älskar ej dessa nattvaktarerop midt på dagen." Och dock hade han för icke så länge sedan sjelf höjt ett dylikt rop! Men nu var hans uppfattning en annan. Han såg nu icke blott tidens lyten; han såg äfven det betydningsfulla i densamma; han var redo att beifra dess utsäffningar, men han bjöd att icke misskänna det goda, som låg till grund för dem. "Vår tid är en orons, en kampens tid, men jag är för min del öfvertygad, att ur de kämpande elementernas strid skall en bättre, en skönare skapelse framgå, ty den ordnande anden sväfvar redan öfver djupen." Hvad som ingaf honom denna öfvertygelse var, att han i "den mäktige ande, som går igenom våra dagars historia" igenkände "Frihetens höga Genius." Den var visserligen "en ättelägg af Reformationen;" men äfven adertonde seklets upplysning var en yttring af samma anda, visade än de resultater, man af denna upplysning sport, snarare frihetens "missbruk, än dess bruk." "Revolutionen," utbrister han, "är ingalunda slutad. Endast hennes yrsel är slutad: hon har sofvit ruset af sig, och med full sansning och lugna blickar går hon ännu fram genom historien."

Tegnér's uppfattning af dagens frågor, hvilken hans samtida funno så full af motsägelser, var sålunda ganska enkel och klar. Den utgick från hans varma tro på det godas slutliga seger, på mensklighetens fortskridande genom sann frihet till en lyckligare framtid. Derföre, med erkännande af det goda hos både det gamla och det nya, vände han sig mot ensidigheten hos begge, mot allt, som stod i vägen för det slutliga målets ernående. Att romantiken uppträdde i fiendtlig motsats mot den falska upplysningen, gillade han, men att den utkastade barnet med badvattnet och icke ville erkänna det sanna, som låg äfven i upplysningen, det var i Tegnér's ögon ett majestätsbrott just mot den tids anda, hvars tjenare romantiken föregaf sig vara. Och då upplysningens öfverdrifter redan voro dömda och numera oskadliga, var det derföre allenast den nya skolan, som, från hans ståndpunkt, var att bekämpa. Deraf kommer, att han, som framför andra är en det nittonde seklets son, dock trädde närmare den gamla skolan och drog svärdet mot dennas fiender. I svaret på

Atterboms inträdestal i Svenska Akademien (1840) säger han helt öppet, att han ansett sin plats vara vid Gustavianernas sida:

"Att här *du* sitter, att *jag* hälsar dig
Välkommen bland oss, visar tidens välde,
Ombildarens, som länge ställde
Inunder skilda fanor dig och mig,
Och ej blott mig, men äfven mången annan
Af sångarätten från Kung Gustafs dar,
Som bar ovansklig lagerkrans kring pannan."

Och ändock låg det, som vi finna, någon sanning i Atterboms yttrande, att Tegner, trots sina protester, tillhörde den nya vitterheten, om än han icke, som Atterbom säger, "var med hull och hår förskrifven åt densamma."

Denna Tegnér's ståndpunkt kan man tydligen iakttaga i "Epilogen," till hvilken den föregående undersökningen är ärnad att vara en litteraturhistorisk kommentarie, om vi våga använda detta hos åtskilliga smakdomare så misskrediterade ord. Det adertonde seklets villfarelser kunde Tegnér i denna dikt saklöst låta ligga orörda, ty från dem hotade ingen fara; men nyromantikens läror hade för ett ungt sinne något vida mera lockande, och om än, enligt hans uppfattning, numera af dem inga vådor för samhällsordningen vore att frukta, så kunde de dock förvirrande inverka på den enskildes utveckling, och derföre varnar skalden för den missriktning, han i dem spårar. Men hur annorlunda är icke den ton, som råder i denna varning, jemförd med den, som vi funno i stridsropet från 1845! Hvilken lugn värdighet, hvilken ädel tillförsigt! Det är en polemik, om man så vill, men utan polemisk färg. Hvad Tegnér här säger till de unga Febi söner har utan tvifvel sin särskilda tillämpning på fosforismen, men det är dock så allmänt fattadt, att det gäller lika mycket i dag som för femtio år sedan, det är så naturligt framvuxet ur festtillfällets egen betydelse, att det nästan tyckes som kunde vid en dylik fest näppeligen något annat, långt mindre något bättre sägas.

Hvem erinrar sig väl nyromantikernas anspråk å uteslutande privilegium på uppdagandet af naturens och lifvets mysterier, då han nu läser nedanstående rader?

"Tro ej hvad håglösheten hviskar till er,
Att striden är för hög för er förmåga
Och att den kämpas ut väl er förutan.
Hvad mensklighetens herrlige ha sökt,
Sitt hela sköna rika lif igenom,
Väl är det värdt att sökas af oss alla.
O! det är skönt att sluta sig till dem,
Om äfven som den ringaste, den siste."

Ännu i dag kan man varna för det tanklösa eftersägandet, för vetandet utan rot, och, utan att erinra sig tyskhetsefterhärmarerna från århundradets början, kan man med uppbyggelse läsa:

"Sjelfständig kraft är mannens första dygd.

— — — — —
 Det lösa vacklandet, den blinda lättron
 Är dagens kräfte uti unga sinnen;
 Hon fräter tanken bort ur hjernans kamrar
 Och mod och styrka ur det fria bröst.
 En hvar kan icke bli en Genius,
 På säkra vingar stigande mot ljuset;
 Men hvem som vill kan pröfva, förr'n han dömmar,
 Kan fatta den sjelf den sanning han besvärjar,
 Kan känna sjelf det sköna, han beundrar."

Utan att särskildt tänka på naturfilosofiens skrytsamma löften, kan man finna denna varning behjertansvärd:

"Men tro ej allt hvad skeppare förtälja
 Om oerhörda ting, som de erfarit,
 Om verdens gåta, ändtligt löst af dem,
 Och om den vises sten, som de ha funnit."

Och slutligen behöfver man icke hafva för ögonen det fosforistiska dunklet, för att finna det berättigade uti fordran på klarhet i vetande som dikt, en fordran, som uttalas i dessa så ofta anförda rader:

"Hvad du ej klart kan säga, vet du ej;
 Med tanken ordet föds på mannens läppar:
 Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta.

— — — — —
 Tro ej, det mörka är betydningsfullt,
 Just det betydningsfulla är det klara.
 Betydelsen är som en spegelbild:
 Den är ej till, då intet öga ser den."

Epilogen har sålunda visserligen en tendens, men är derföre ingen "tendensdikt." Det afsigtliga är nämligen endast då oskönt, när det icke fullt uppgått i skön form, när vid den poetiska gestaltungsprocessen stycken af osmält metall blifvit upptagna i formen. Men der det fullständigt gått in i massan, kan det väl genom någon det helas färgbrytning erinra om sin ursprungliga sjelfständighet, utan att derföre hvarken kunna eller vilja göra den gällande. Och så är förhållandet i denna dikt.

Man har med skäl lofordat den poetiska lyftningen i kompositionen; oss synes lika prisvärd dennas osökta enkelhet, en enkelhet, som dock vid närmare påseende

bär vittne om det finaste konstnärsförstånd. Skalden utgår från det närmast till hands liggande, från festens symbolik, han tolkar denna och anknyter dertill helt naturligt de faderliga råd, dem han företrädesvis vill lägga de unga lagerkransade på hjertat, och hvilka alla till slut sammanfattas i en erinran om hvad fosterlandet af dem äger rätt att fordra, och derpå följer den rörande afskedshälsningen. Så synes dikten som en planta, hvilken, i enlighet med sin egen inre naturlag, skjutit upp, antagit sin af artbegreppet bestämda form, slagit ut i blomman, och står nu med perlstänkt, lutande hufvud, hälsande vandraren.

Det djupa tankeinnehållet är så mästerligt förmäldt med formens skönhet, att Epilogen kan i detta hänseende sägas vara det oupphinneliga idealet för den gamla didaktiska och den unga metafysiska diktarten. Hvarje tanke är på samma gång tänkt och skådad, den är född som bild, är en af dessa

"Ovanskliga, olympiska gestalter
Af strålar väfda och af rosendoft;
Det fins ej fläck på deras gudalemmar
Och himlens stjernor skina dem igenom."

Ja, denna dikt, deri skalden så entusiastiskt förer klarhetens talan, stadfäster läran genom exemplet.

Liksom alla Tegnériska dikter glänser äfven Epilogen af rika bilder, men svårligen skall man här finna rum för den ofta hörda förebråelsen om bildernas öfverflöd och oegentlighet. Blott en enda bild synes oss brista i sann åskådlighet: vi syfta på orglen, hvars silfverpipor gå igenom världen, och till hvars toner, spelade af Gud, naturens hjerta slår och sferer dansa. Den är på engång för mycket och för litet åskådlig; den erbjuder, ja, den påtvingar oss en bild, men denna upplöses genast, då vi vilja fasthålla den. — Naturligtvis funno gamla skolans anhängare många s. k. "fosforismer" i äfven denna dikt; och man sade, med anledning af Tegnér's deri innehållna utfall mot nyromantiken, att han "utdrifver djeftar med Beelzebub." Men äfven Tegnér's varma beundrare, v. BRINKMAN, gjorde åtskilliga anmärkningar mot hans bildspråk. Brinkman var uppfostad i den Göthe-Schillerska skolan och derföre ock ganska granntyckt i fråga om val af uttryck. I bref till Trolle-Wachtmeister anmärker han, att Tegnér "ofta slarfvär med berådt mod," hvilket han så förklarar, att skalden, utgående från grundsatsen, att poesien skall vara populär och allmänfattlig, tror sig kunna vinna detta genom hvardagliga uttryck och bilder, men dervid ofta öfverskrider gränsen emellan det enkla och triviella. Denna gräns uppdrog v. Brinkman mera skarp, än man i våra dagar gör. Så, bland annat, klandrade han uttrycket "städjöref" och ansåg, att Göthe aldrig skulle i en dikt af denna art

begagnat det; äfven ogillade han bilden: "dagens kräfte, som bortfräter tanken ur hjernans kamrar," och om den nämnda orgelbilden sade han, att den var alltför "mekaniskt utmålad." Dessa anmärkningar anförde han Tegnér, utan att denne dock deraf fann sig föranlåten att göra någon ändring. Deremot gaf Tegnér honom rätt i fråga om dessa fyra rader, hvilka i första upplagan förekomma:

"Men akta ej på dagens skepparlögner,
Som komma öfver sjön. Ett skrytsamt slägte
Med gäll marktschrejerton, med mystisk min,
Går kring ibland oss och förtäljer sagor"

De äro i den andra upplagan utbytta mot denna enda rad:

"Men tro ej allt hvad skeppare förtälja"

Otvifvelaktigt har också stycket vunnit på denna ändring; ty icke nog med att de af v. Brinkman klandrade uttrycken, "skepparlögner" och "marktschrejerton", försvunnit, så synes denna något bjerta målning af våra nyromantiker icke rätt stämma öfverens med den ton, som i öfrigt råder i hela poemet.

Att icke Fosforisterna voro belåtna med allt i denna dikt, är väl mindre underligt. Också fick Tegnér från det hållet emottaga samma välmenta råd, som redan Jubeltalet inbringat honom, nämligen att icke befatta sig med filosofi.

"Lemna blott filosofien i ro, och den tid, som du misskänt,
Tag från polemiska värf snart och för alltid god natt."

Och dock vill det synas, som kände Tegnér tiden bättre än fosforisterna, men det var det karakteristiska för denna skolas anhängare, att de ansågo, att ensamt de "begrepo riktigt tingen."

Men i allmänhet var dock det emottagande, Epilogen rönt, ett i hög grad gynnsamt. RYDQVIST säger, att den "ryckte vapnen ur händerna på skaldens forna vedersakare och gjorde dem till lika stora beundrare." Vi hafva ofvan meddelat Leopolds yttrande om Epilogen, och den Atterbomska dikt, ur hvilken vi lånat de senast anförda rader, börjar sålunda:

"Ja, *Epilogen* är skön, och med fog du klarheten prisar:
Glänsande alltid du var; nu är tillika du *sann*."

Det gafs dock en anmärkning af Tegnér, hvilken Atterbom icke kunde lemna obesvarad: den mot fosforismens dunkel i vetande och dikt. Förnyade gånger återkommer Atterbom till denna fråga. Anmärkningen berörde också hjertpunkten i nyromantikens uppfattning af poesien. Denna skola såg, af princip, som ofvan är nämndt, i det stämningsfulla och det aningsrika det poetiskt högsta. Och ur denna synpunkt försvaras äfven dunklet af Atterbom. I senast nämnda dikt säger han:

"Glöm ej, att mörkret sjelft för all färg, för all bildning är villkor;
Idel ljus och kristall gör, att man ingenting ser.
 Skugga är med öfverallt, der något skall synas och målas;
 Natten, all varelses mor, är ock all varelses grund.
 Så ock i dikten det gifs, ja i tänkandet sjelft, ett förborgadt,
 Heligt, hemlighetsfullt; *roten* af tanka och dikt.
 Öppna din Plato, och döm, om han yrat i feber, fast ofta
 Språket fått stanna bakom känslans och aningens blick."

Samma tanke och till en del samma uttryck återfinna vi uti poemet "Fridsrop."

"Dunklet bekrigen J! Godt! men hvarhelst ett *verkligt* sig visar,
 Är det dunkla dock med, såsom det ljusas beting.
 Natten, den trogna, alltjemt är färgors och skepnaders moder,
 Närer dem huldt vid sitt bröst, räcker till fadren dem fram;
 Och när i rymden de se'n bland hvimlet och gnyet förspridas,
 Bor hon inom dem, som tyst aning om skapelsens ord.
 Så ock i dikten det gifs, ja i tänkandet sjelft, ett förborgadt,
 Heligt, hemlighetsfullt; *roten* af tanka och dikt.
 Hvad ur det innersta hörs, kan blott ur det innersta fattas:
 Sådan är lifvets mystér; sådan är sångens mystik."

Man har anmärkt, att Atterbom förväxlat det vid lösningen af menniskoandens viktigaste frågor i sakens egen natur liggande dunklet med det tillfälliga dunkel, som var en följd af ofullständigheten i hans egen uppfattning,, oredan i hans egen framställning ¹⁴). Det är sant, att naturfilosofiens i sig oklara läror icke blefvo klarare genom hans framställning, att det mången gång svårbegripliga, synnerligen i hans äldre dikter, temligen tydligt visar, att han låg i kamp med begreppet. Men schismen emellan de båda skalderna har en djupare grund, och denna ligger i bådaskilda världsuppfattning, olika sätt att se. Tegnér älskade antikens plastiska bestämdhet, ville se föremålen framställda i klaraste solljus, med tydliga, skarpt markerade konturer; Atterbom, romantikern, älskade ljusdunklet och den dermed följande obestämdheten i konturteckningen. Då Atterbom framhöll, att dunklet är det ljusas beting, och att skuggan är med öfver allt, der något skall synas, så kunde Tegnér gerna medgifva detta, allenast att skuggan der endast har ett tjenande ändamål, har att göra klarheten synbarare. Atterbom deremot såg i skuggan ett nödvändigt fördunklande af klarheten. Derföre lägger också Atterbom så stor vikt dervid, att natten är alla varelsers mor, och att tanke som dikt hafva sin rot i ett förborgadt, heligt, hemligtfullt, i det innersta, d. ä., efter vår öfversättning af dessa uttryck, i *känslan*. Utan att bestrida känslans vikt för skalden, ansåg dock Tegnér, att bildningsgåfvan var det väsentliga.

¹⁴) FRYXELL S. O. III s. 40.

Och denna olikhet i grunduppfattningen ådrog honom därför af fosforisterna beskyllningen, att "menniskosjälens innersta blifvit honom förborgadt; hans skaldeåder rinner icke från hjertat, utan från hjernan; hans harpa har ingen sträng för ömheten, vemodet, längtan, hoppet, med ett ord för ingen af människosinnets heligaste och djupaste känslor"¹⁵⁾. Denna förebråelse kunde emellertid Tegnér med mycket lugn höra. Sant är visserligen, att den rena känslan kan endast genom toner, icke genom ord uttryckas, att därför lyrikern, när han skall uttala sin stämning, endast antydningssvis genom bild och tanke kan göra detta. Men hufvudfelet i nyromantikens teori består just deri, att den till all poesi utsträcker hvad som egentligen blott gäller om lyriken och, strängt taget, om blott en del af lyriken. Ja, äfven på den rena lyriska stämningssdikten kan man ställa fordran på klarhet, och af denna klarhet beror den styrka, hvarmed skaldens stämning meddelar sig åt läsaren. Tegnér's teori synes oss därför obestriddligen hafva företrädet. Vi behöfva väl knappast säga, att ytligheten icke i den har något värn; Tegnér fordrade äfven djup, men "ett genomskinligt djup," han ville "se guldsanden på vågens botten."

Ännu ur en annan synpunkt kan denna tvistefråga betraktas: den fosterländska. "Svensken," säger Tegnér, "älskar i poesien det lätta, klara, genomskinliga. . . Allt grumligt och mörkt, som ej ger honom någon klar bild, vore det än så djupsinnigt, är honom vidrigt. . . Härigenom skiljer han sig från Tysken, som, tillfölje af sin kontemplativa natur, icke blott fördrar, utan äfven föredrar, det mystiska och nebulösa, hvari han älskar att ana något djupsinnigt. Han har mera Gemüth och tungsint allvar, än Svensken, som är ytligare och lättsinnigare. Deraf komma känslomystiken och hemorroidal-känningarne i den tyska poesien, som vi icke ha sinne för." Vi hafva till denna skildring intet att tillägga. Vi endast erinra derom, att Tegnér var svensk alltigenom, och att fosforisterna, åtminstone vid deras första uppträdande, tycktes bättre förstå sig på det tyska, än på det svenska lynnet. Det var därför icke underligt, att deras åsigt fann hos allmänheten mindre anklang än den Tegnér'ska.

Men vi torde redan hafva tillåtit oss alltför stor vidlyftighet i denna uppsats, genom hvilken vi, med detsamma vi uppfylla ett åliggande, äfven efter vår ringa förmåga velat bringa en okonstlad hyllningsgärd åt minnet af Promotor vid 1820 års Magisterpromotion. Af de trettiosju kandidater, hvilka vid detta tillfälle af honom,

---

¹⁵⁾ Sv. Lit.-Tid. 1818, s. 158.

den fräjdade skalden, då emottogo lagren, qvarlefva tio, åt hvilka i morgon, med tillåtelse af H. Ex. Cancelleren, jubelkransen kommer att öfverlemnas. Dessvärre är det af dem endast få, som kommit åter att fira sin "Gullbröllopsfest" och med

"tåget skrida öfver Lundagård
I templet opp att hämta sina kransar."

Man har under de tre senaste årtionden ordat mycket om afskaffandet af Fil. Doktors-Promotioner med de dervid öfliga häfdvunna ceremonier och festligheter. Man hade, hette det, i våra dagar vuxit ifrån dylik barnslighet; de gamla bruken voro urmodiga och löjlige; hela festen var blott egnad att alstra fåfänga hos de unga och föranleda onödiga utgifter. Men hur ofta än dessa skäl upprepats, synes de icke hafva gjort önskad verkan. Man fortfor att vara barnslig och att göra sig löjlig, och icke blott universitetet och staden, utan äfven hela nejden, fortforo att betrakta promotionsfesten som en glad fest, hvilken man gerna hvart tredje år såg återkomma. Icke heller befunnos de unga doktorerna annorlunda sinnade, än alla andra, de der vid universitetet aflagt slutexamina, och det tarfvades skarpsynthet att upptäcka deras befarade höga grad af fåfänga; men större omkostnader hade de onekligen, och fortforo de att hafva, oaktadt det berodde af deras fria vilja att undandra sig dem. Men hvad en trettiårig agitation icke förmått åstadkomma, det synes komma att blifva en följd af de nya bestämmelser för afläggande af Filos. Doktorsprof, hvilka innehållas i K. Maj:ts Nådiga förordning af den 16 April 1870. Sannolikt är morgondagens fest, om icke den sista, så åtminstone den nästsista promotion, som här kommer att firas på gammalt öfligt vis. Tjugo äro de filosofie Kandidater, hvilka då komma att lagerkransas.

Då vi sakna den hugnaden att vid denna fest få se närvarande Universitetets vördade *Kansler, En af Rikets Herrar, f. d. Justitia-Statsministern, Riksmarskalken, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden, Ordens-Kanslern, Storkors af Kongl. Norska S:t Olofs Orden, Riddaren af Danska Elefanterorden, m. m., Jur. Utr. Doktorn Herr Grefve GUSTAF ADOLF SPARRE*, anhåller jag vördsamt, att *Universitetets Prokansler, Biskopen i Lunds stift, Kommendören af Kongl. Nordstjerneorden, m. m., Th. och Fil. Doktorn Herr WILHELM FLENSBURG* täcktes anföra denna högtid och meddela tillåtelsen till denna Promotion.

Vördsamt och vänligen varda äfven inbjudna: *Landshöfdingen i Malmöhus Län, Kommendören med Stora Korset af Kongl. Nordstjerneorden samt af Kongl. Danska Dannebrogorden m. m. Herr SAMUEL GUSTAF VON TROIL*;

Landshöfdingen i Christianstads Län, Hofmarskalken, Kommendören af Kongl. Nordstjerne- och Kongl. Wasa ordnarna samt af Kongl. Norska S:t Olofs orden, m. m. Herr Grefve AXEL KNUT WACHTMEISTER; f. d. Landshöfdingen, Kabinettskammarherren, Kommendören af Kongl. Nordstjerneorden, m. m. Herr Grefve PATRIC ADOLF LEWENHAUPT; de Herrar, som bära den vid föregående promotioner emottagna Jubellagren; vetenskapens öfrige Gynnare, Målsmän och Vänner samt den Studerande Ungdomen.

Samlingen sker i morgon kl. $\frac{1}{4}$ 10 f. m. i Consistorii Academici Sessionsrum, hvarifrån processionen kl. 10 f. m. afgår till Domkyrkan.

Lund d. 2 Juni 1871.

Gustaf Ljunggren.

I.

*Jubelmagistrar, promoverade d. 22 Juni 1820 af d. v. Græcæ Linguae
Professoren, sedan Biskopen Esaias Tegnér.*

Östgöta Nation.

CARL JACOB PETERSSON.

Född 1794. Student i Upsala 1813, i Lund 1816. Ph. Cand. 1812. Prest-
vigd 1818. Pastor i Trehörna af Linköpings stift 1828. Pastor i Linderås af
samma stift 1850.

Westgöta Nation.

JOHANNES PETTERSSON.

Född 1795. Student 1812. Docens i Theologi 1821. Innehade trenne gån-
ger förslagsrum till theologisk profession. Andra theol. Adjunct 1835. Prost
1836. Förestått under fyra år Theol. Pastoral-professionen. Kyrkoherde i Håslöf
af Lunds stift 1844. Häradsprost 1848. Ledamot af Kgl. Nordstjerneorden 1854.

Tryckta skrifter: Fem Akademiska Afhandlingar inom de theologiska disciplinerna, upp-
satser i litterära Tidskrifter samt "Fullständig Hebräisk Grammatika." Lund 1829.

Jfr. Lunds Stifts Matrikel 1867.

Smålands Nation.

ADAM WILHELM EKELUND.

Född 1796. Student 1816. Docens i Matematik 1821. Adjunct i Mathe-
matik 1824. Förestod Matematiska professionen 1826—1830 och Fysiska
1834—1839. Professor i Fysik 1839. Ledamot af Kgl. Physiogr. Sällskapet
i Lund 1825 och af Kgl. Wetenskaps-Akademien 1834. Riddare af Kgl. Nord-
stjerneorden 1854.

Tryckta skrifter: Trenne Akademiska Afhandlingar i Matematiska ämnen, Fysiska afhand-
lingar i Physiographiska Sällskapets Handlingar och i Skand. Naturforskarsällskapets Handl.,
fyra programmer samt "Lärobok i Mekanik. 1 Del. Statik". Lund 1818.

Jfr. Lunds Universitets Matrikel 1867.

HAMPUS KRISTOFER TULLBERG.

Född 1796. Student 1816. Docens i Orientalspråken 1822. Adjunct i
Orientalsspråken 1829. Förestod professionen i nämnde vetenskap tvenne år. Kyrko-
herde i Stora Slågarp af Lunds stift 1840. Prost 1843. Ledamot af Islandske
litterære Selskab 1837.

Tryckta skrifter: Fem Akademiska Afhandlingar i Orientalspråk och Theologi; Hebräisk Ordbok (1825); Hebräisk Läsbok (1834. 1841. 1866); Språkläror: Hebräisk (1827. 1835), Svensk (1836), Tysk (1838), Fransk (1839); "Svensk rättskrivningslära" (1841); "Bidrag till Etymologiskt Lexicon öfver främmande ord i svenska språket" (1868), samt andra mindre skrifter.

Jfr. Lunds Stifts Matrikel 1867.

LARS GUSTAF PALMQUIST.

Född 1797. Student 1817. Docens i Didaktik och Pædagogik 1822. E. O. Adjunct i Praktisk Philosophi 1824. Adjunct i Historia 1826. Förestod historiska professionen omkring tre år. Prestvigd 1830. Kyrkoherde i Tullstorp af Lunds stift 1838. Prost 1838.

Tryckta skrifter: Sex Akademiska Afhandlingar i Historia och Theologi; Biografier i Biografiskt Lexicon samt smärre litterära uppsatser.

Jfr. Lunds Stifts Matrikel 1867.

Skånska Nationen.

JOACHIM ÅKERMAN. *Primus vid 1820 års Promotion.*

Född 1798. Student . Docens i Physik vid Lunds Universitet 1823 och Adjunct i Physik 1825. Adjunct i Chemi vid Kgl. Teknologiska Institutet i Stockholm 1827. Professor derstädes s. å. Föreståndare för Bergskolan i Fahlun 1839—1845 samt 1848—1853. Förordnad till Öfverdirektör vid Kgl. Teknologiska Institutet 1845—1848. Öfverdirektör vid Kgl. Mynt- och Kontrollverken 1853. Ledamot af Kgl. Physiographiska Sällskapet i Lund 1824, af Kgl. Landtbruks-Akademien 1832, af Kgl. Vetenskaps-Akademien 1835. Hedersledamot i Sv. Slöjdföreningen 1863. Riddare af Kgl. Nordstjerneorden 1846, af Kgl. Norska S:t Olofs Orden 1867 och Kommendör af Kgl. Wasa Orden 1868.

Tryckta skrifter: Tvenne Akademiska Afhandlingar i Physik, "Elementarkurs i Kemi för nybegynnare m. m." 1831, andra uppl. 1836; "Föreläsningar i kemisk Teknologi", 2 del. 1832; Redigerat 3 årgångar af "Tidskrift för Svenska Bergshandteringen" (1843—45) samt 7 årgångar af "Jernkontorets Annaler" (1846—1852).

Blekinga Nationen.

ADOLF ALEXANDERSSON.

Född 1800. Student 1815. Juridisk examen 1821. Kopist i Justitie Revisions-Expeditionen 1826. Lagutskottets Sekreterare 1834—35. Assessor i Svea Hofrätt 1837. Revisionssekreterare 1840. Kanslerssekreterare för Lunds Universitet 1842—1848. Expeditionschef 1845. Justieråd 1847. Hon. Juris Utr. Doctor vid Lunds Universitets Andra Secularfest 1868. Afsked från Justieråds-embetet 1870. Commendör med Stora Korset af Nordstjerneorden 1860.

Götheborgs Nation.

TIBURTIUS MAXIMILIAN RATZKY.

Född 1799. Student i Upsala 1822. Prestvigd 1826. Vic. Pastor i Lundby af Götheborgs stift 1835. Kyrkoherde i Falkenberg 1847. Prost 1853. Håradsprest 1864.

Calmare Nation.**THURE AUGUST VON SYDOW.**

Född 1793. Student 1811. Apologist vid Trivialskolan i Calmar 1820. Rector vid Högre Lärdomsskolan derstädes 1826. Förestått kortare tid Lectoraterna i Historia och Philosophi. Prestvigd 1844. Kyrkoherde i Christianstad 1846. Prost 1849.

Tryckta skrifter: Theser, Programmer, Latinsk afhandling för pastoralexamen samt öfversättning af "Ségurs Memoirer" Calmar 1828.

Jfr. Lunds Stifts Matrikel 1867.

Gottländska Nationen.**JOHAN GAHNE.**

Född 1796. Student 1813. Collega Scholæ 1822. Prestvigd 1826. Rector Scholæ i Wisby 1827. Kyrkoherde i Hejde af Wisby stift 1829. Prost 1832. Riksdagsfullmäktig 1840, 1844, 1853 och 1856. Statsrevisor 1853. Ledamot af Nordstjerneorden 1860. Theologiæ Doctor vid Lunds Universitets Andra Secularfest 1868.

II.

Candidater, hvilka nu skola till Philosophiæ Doctorer promoveras.

Göthiska Nationen.

ÅKE GUSTAF LEONARD BELFRAGE.

Född i Venersborg den 1 April 1844. Genomgått Skara högre elementarläroverk. Student den 24 Januari 1865. Ex. Stili latini pro gr. philos. den 6 December 1866. Philos. Cand.-ex. den 31 Maj 1869. Genomgick under året 1869 Lunds universitets filologiska seminarieafdelning för nordisk språkforskning. Tjenstgjorde såsom extra lärare vid Lunds h. elementarlärov. under läsåret 1869—70. Förordnades den 8 Juni 1870 till v. adjunkt vid Lunds folkskolelärareseminarium. Disp. pro gr. philos. den 25 Februari 1871: *Om verbet i Vestgötamålet*. Förordnades den 11 Maj 1871 till e. o. amanuens vid Universitetsbiblioteket i Lund. Har dessutom från trycket utgifvit *Några anmärkningar öfver Vestergötlands däggdjursfauna förr och nu* (införd i Sv. Jägarförbundets Tidskrift, 1:sta häftet 1871).

Smålands Nation.

CARL MAGNUS UNO EGGERTZ.

Född i Aringsås af Wexiö stift den 10 Juli 1841. Student efter att hafva genomgått Wexiö läroverk den 28 Maj 1862. Examen stili latini pro gradu philosophico den 28 Maj 1867. Philos. Candidatexamen den 31 Jan. 1870. Disputationsprof för Philosophiska graden den 31 Maj 1871: *Grunddragen i Schopenhauers Filosofi*.

ANDERS AXEL HJELMGREN LEANDER.

Född i Hjelmseyd d. 29 Maj 1842. Åtnjutit undervisning vid Wexiö h. elementarläroverk. Student i Lund d. 12 Sept. 1862. Examen Stili latini pro gradu Philos. d. 18 Maj 1866. Philos. Candidatexamen d. 31 Maj 1870. Disp. pro gradu d. 31 Maj 1871: *Om Freden, tal af Demosthenes. Öfversättning från Grekiskan jemte inledning och anmärkningar*.

JONAS ERIK MAGNUS LEANDER.

Född i Hjelmseyd d. 14 December 1844. Erhållit elementar-undervisning vid Wexiö h. elementarläroverk. Student i Lund d. 12 Sept. 1863. Examen stili latini d. 12 Febr. 1868. Philosophiæ Candidat-examen d. 31 Maj 1869. Under läsåret 1869—70 tjenstgjort såsom extra lärare vid Wexiö h. elementarläroverk. Tjenstgör sedan höstterminen 1870 såsom extra lärare vid Lunds h. elementarläroverk. D. 13 Maj 1871 utnämnd till Collega vid Arboga l. elementarläroverk. Disp. pro gradu d. 30 Maj 1871: *Observations sur l'Infinif dans Rabelais*.

PER AUGUST HAMMARSTRÖM.

Född i Jemshögs församling i Blekinge den 25 Juli 1845. Genomgick 1855—1862 de 6 första klasserna af Wexiö h. elementarläroverk. Student i Lund den 26 Maj 1863. Examen stili latini pro gradu philos. Dec. 1867. Philos. kandidat-examen den 31 Maj 1870. Disp. pro gradu philos. den 31 Maj 1871: *Om Kristian IV:s yttre politik intill svensk-danska krigets utbrott 1643*.

CARL MAGNUS ZANDER.

Född i Virestad af Kronobergs Län d. 19 Nov. 1845. Efter erhållen privatundervisning i föräldrahemmet, aflagt studentex. d. 27 Jan. 1863. Tjenstgjort som v. Adjunkt vid Nyköpings h. elementarläroverk v. t. 1866 samt hela läsåret 1866—67. Genomgått såsom medlem härvarande filol. seminarium 1868—69. Examen stili lat. pro gradu phil. v. t. 1869. Phil. Candidat-examen d. 15 Dec. 1870. Tjenstgjort som vic. lärare vid Lunds h. elementarläroverk v. t. 1871. Disp. pro gradu phil. d. 31 Maj 1871: *De Epanalepsi Homerica et Herodotea, commentatio.*
Innehär Andra Hedersrummet.

CARL AXEL BERGH.

Född i Wieslanda af Wexiö Stift den 11 Januari 1846. Efter studier vid Wexiö elementarlärov., student den 12 Sept. 1863. Ex. stili lat. pro gradu philos. den 30 Maj 1866. Philosophiæ Candidat-examen den 29 Sept. 1869. Deltog med understöd af Göteborgs- och Bohus-läns Kongl. Hushållnings-sällskap uti Kanonbåten "Ingegerds" expedition i Kattegat och Skagerack 1870 års sommar. Disp. pro gradu philos. den 24 Maj 1871: *Iakttagelser öfver djurlifvet i Kattegat och Skagerack, gjorda under Kanonbåten "Ingegerds" expedition sommaren 1870.*

CARL ANTON MELANDER.

Född i Alsheda den 9 Febr. 1846. Genomgått Wexiö h. elementarläroverk. Student i Lund den 11 Sept. 1866. Tjenstgjort såsom vicarierande Adjunct vid Jönköpings h. elementarläroverk v. t. 1868. Examen stili latini pro gradu philos. den 31 Maj 1869. Philos. Candidat-examen den 31 Jan. 1871. Disp. pro gradu philos. den 27 Maj 1871: *Carmina aliquot Catulli Græce reficta.*

Skånska Nationen.

JONAS MAGNUS KROK.

Född i Torrlösa socken af Malmöhus län den 19 Maj 1841. Genomgått Lunds h. elementarläroverk. Student i Lund den 14 Dec. 1859. Bergsexamen den 14 Dec. 1864. Inskrifven såsom Auscultant i Kongl. Commerce-Collegium den 4 Jan. 1865. Elev vid Falu bergsskola från den 23 Jan. 1865 till den 15 Dec. 1866. Elev på Jernkontorets metallurgiska stat från den 1 Juli 1867 till den 1 Juli 1868. Examen stili latini pro gradu philos. den 7 Dec. 1868. Philos. Candidat-examen den 31 Jan. 1870. Disp. pro gradu philos. den 27 Maj 1871: *Några Koboltiaxsalter.*

BENGT OLSSON OLEEN.

Född i Asmundtorp den 11 Juni 1844. Student den 15 Sept. 1863. Ex. stili latini d. 30 Maj 1866. Philos. Candidatexamen d. 15 Dec. 1870. Vicar. collega vid Carls- hamns läroverk v. t. 1871. Disp. pro gradu d. 31 Maj 1871: *Om Mörrums Laxfiske.*

HUGO LEONARD OSSIAN WINBERG.

Född i Christianstad den 15 Juni 1844. Genomgått Christianstads elementarläroverk. Stud. den 27 Januari 1863. Examen stili latini pro gradu philos. den 27 Maj 1865. Philos. Candidat-examen den 31 Januari 1870. Disp. pro gradu philos. den 25 Maj 1871: *Öfversigt af de vigtigaste förteelserna vid urtima riksdagen i Örebro 1812.*

FRITHIOF EWERLÖF.

Född i Burlöf den 4 Sept. 1844. Erhållit skolundervisning i Lunds h. elementarläroverk. Student den 1 Sept. 1865. Examen stili latini pro gradu philos. den 15 Dec. 1868. Philos. Candidat-examen den 1 April 1871. Disp. pro gradu d. 31 Maj 1871: *Några nya organiska svafvelföreningar.*

SVEN ALFRED TERNSTRÖM.

Född i Stockholm den 5 Febr. 1845. Genomgått Christianstads h. elementarläroverk. Student den 29 Januari 1863. Examen stili latini pro gradu philos. den 8 Dec. 1865.

Philos. Candidat-examen den 30 Januari 1869. Tjenstgjorde såsom lärare vid folkhögskolan å Hvilan åren 1868—71. Disp. pro gradu phil. den 17 Maj 1871: *Om Skalden Sighvat Thordsson och tolkning af hans Austrfararvísur, Vestrfararvísur och Knútsdrápa.*

EDUARD HERMAN RODHE.

Född d. 26 Oktober 1845. Genomgått Lunds högre Elementarläroverk. Student d. 14 Dec. 1861. Examen stili latini pro gr. phil. d. 13 Dec. 1866. Philos. Cand.-exam. d. 31 Jan. 1870. Disp. pro gr. philos. d. 30 Maj 1871: *Num Jeremias threnos scripsit, quæstiones.*

HANS GUSTAF WACHTMEISTER.

Född i Allhelgona församling af Nyköpings län d. 22 April 1846. Student d. 12 Dec. 1862. Ex. Stili latini pro gradu philos. d. 27 Maj 1865. Philos. Cand.-exam. d. 15 Dec. 1870. Disp. pro gr. philos. d. 31 Maj 1871: *Bidrag till Carl Gustaf von Brinkmans biografi och karakteristik.*

AXEL LUDVIG TRÄGÅRDH.

Född i Ystad d. 23 Mars 1847. Från enskildt läroverk dimitterad. Student d. 16 Dec. 1863. Examen Stili latini pro gradu philos. d. 28 Maj 1867. Philos. Cand.-exam. d. 29 Sept. 1869. Disp. pro gr. philos. d. 19 Okt. 1870: *Grunddragen till sjelfspelande Orgel- Harmonicum- samt Pianoinstrumenters konstruktion.*

ANDERS MAGNUS MALMSTRÖM.

Född i Lund d. 21 Jan. 1849. Genomgått Lunds Elementarläroverk. Student d. 11 Sept. 1866. Medlem i philologiska Seminarium åren 1868—1869. Examen Stili latini d. 21 Maj 1869. Philos. Cand.-exam. d. 1 April 1871. Disp. pro gradu philos. d. 26 Maj 1871: *De Punicis Plautinis.*

Blekingeska Nationen.

THOR NORDSTRÖM.

Född i Tving d. 17 Aug. 1845. Student i Lund d. 15 Dec. 1862. Examen Stili latini pro gradu philos. d. 27 Maj 1865. Philos. Cand. d. 15 Dec. 1868. Disp. pro gradu d. 9 Nov. 1870: *Observations sur la langue de Mathurin Regnier.* Adjunct vid Carlstads högre Elementarläroverk d. 25 Maj 1871.

Göteborgs Nation.

VICTOR PONTUS JUNG.

Född i Romeleds pastorat af Elfsborgs län d. 31 Juli 1845. Student d. 19 Dec. 1863. Examen stili latini pro gradu philos. d. 8 Dec. 1868. Philos. Cand.-examen d. 31 Maj 1870. Disp. för philos. graden d. 30 Maj 1871: *Om Kejsar Claudius Julianus. Innehar Första Hedersrummet.*

Wermlands Nation.

EVALD BERGMAN.

Född i Kristinehamn d. 9 Juni 1843. Genomgått Örebro Elementarläroverk. Student i Upsala d. 8 Sept. 1862. Examen stili latini pro gradu philos. d. 2 Dec. 1863. Philosophiæ Candidat-examen d. 29 Maj 1866. Theoretisk-theologisk examen d. 30 Maj 1868. Praktisk-theologisk examen d. 12 Dec. s. å. Prestvigd d. 20 Dec. s. å. Utnämnd till Adjunct vid Stockholms nya Elementarskola d. 31 Dec. s. å. Tjenstgjort som vice Komminister i S. Klara förs. i Stockholm från d. 1 Jan. till d. 10 Okt. 1869. Inskrifven vid Lunds Universitet d. 9 Maj 1871. Disp. pro gradu d. 10 Maj 1871: *Om den gammalkristna Basilikan.*

